

นายบัญชา สุวะ
ประธานศาลฎีกา
พ.ศ. ๒๕๒๓ - ปัจจุบัน

นายบัญญัติ สุชีวะ

นายบัญญัติ สุชีวะ เกิดเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๗ ที่ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นบุตรขุนบรรณกิจปริษา (พ่อ สุชีวะ) และนางล้วน สุชีวะ สมรสกับ คุณหญิงสมน สุชีวะ นามสกุลเดิม สุนทรารชุน มีบุตร ๔ คน คือ นางชลพร บุญชานนท์ ดร. กฤษฎา สุชีวะ นางรัตนภรณ์ เทพชาติรี และนายชาคร สุชีวะ

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้เริ่มการศึกษาที่โรงเรียนประจำอำเภอจันทรอภิเส จังหวัดนครสวรรค์ สอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ ๓ และได้ย้ายไปเรียนที่โรงเรียนประจำจังหวัดตาก สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ ๖ จากโรงเรียนประจำจังหวัดนครสวรรค์ในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ต่อมา พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๒ ศึกษาต่อที่แผนกเตรียมปริญญามหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง สอบได้เตรียมปริญญา พ.ศ. ๒๔๘๓ ศึกษาต่ออีก ๓ ปี ที่มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ได้เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิต และในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้ไปศึกษาต่อวิชากฎหมายที่สำนักศึกษากฎหมาย GRAY S' INN ณ ประเทศอังกฤษ อีกเป็นเวลา ๓ ปี สอบไล่ได้และได้รับเรียกเป็นเนติบัณฑิตอังกฤษ (Barrister - at - Law) เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๐๒ และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยรามคำแหงยังได้ขอรับพระราชทานคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิติศาสตร์เป็นเกียรติแก่นายบัญญัติ สุชีวะ อีกด้วย

นายบัญญัติ สุชีวะ ได้เข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๔๘๖ ในตำแหน่งจำศาลจังหวัดกบินทร์บุรี วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๙๐ ย้ายไปเป็นจำศาลจังหวัดชลบุรี วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๒ เป็นผู้พิพากษาในกระทรวงยุติธรรม วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๙๔ เป็นผู้พิพากษาศาลจังหวัดร้อยเอ็ด วันที่ ๒๔

พฤษภาคม ๒๕๙๘ เป็นผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรสาคร วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ เป็นผู้พิพากษาประจำกระทรวง วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๕ เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๖ เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสงขลา วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๗ เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๐๘ ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๙ เป็นเลขานุการศาลฎีกา วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๐ เป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๓ เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๔ เป็นรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๔ โอนมาเป็นข้าราชการตุลาการสามัญชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงยุติธรรม วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๗ โอนกลับไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๐ เป็นรองประธานศาลฎีกา และเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๓ จึงได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา จนถึงปัจจุบันนี้

นายบัญญัติ สุชีวะ มีหน้าที่การงานพิเศษที่สำคัญ คือ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๙๙ เป็นกรรมการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกากฎโทษ กรรมการตรวจนับคะแนนการเลือกคณะกรรมการตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิ ในปี ๒๕๐๕ เป็นเลขานุการคณะกรรมการตุลาการตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๔ จึงเข้าเป็นคณะกรรมการตุลาการตลอดมาจนกระทั่งปัจจุบัน เป็นอนุกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สอบคัดเลือก เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นกรรมการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา พ.ศ. ๒๕๐๙, ๒๕๑๑, ๒๕๑๒ และ ๒๕๑๘ และเป็นผู้บรรยายในการอบรมผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาประจำกระทรวงและผู้ช่วยผู้พิพากษาหลายรุ่นเป็นกรรมการเนติบัณฑิตยสภา กรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ จนถึงปัจจุบัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นบรรณาธิการคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปี

ของประเทศ และเป็นประธานคณะกรรมการพิจารณาปล่อยผู้รับการอบรมในสถานอบรมและฝึกอาชีพ ของกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้เป็นกรรมการพิจารณา การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย เป็นกรรมการประสานงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ และได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นกรรมการบริหารและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการพิจารณาข้อยุติจากการสัมมนาวิชาการทางกฎหมาย ครั้งที่ ๒ และเป็นอนุกรรมการวางแผนพัฒนาเยาวชนแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และ ๒๕๒๐ เป็นกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธาน คณะที่ปรึกษากฎหมายของนายกรัฐมนตรีเป็นเจ้าหน้าที่ทำงานฝ่ายกฎหมายและทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๙ และเป็นกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของกระทรวงยุติธรรม กรรมการพิจารณาชำระสะสางประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยครอบครัว ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ และ ๒๕๒๒ เป็นกรรมการร่างกฎหมายสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐ ถึงปัจจุบัน เป็นกรรมการปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ จนถึงปัจจุบัน เป็นกรรมการประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ จนถึงปัจจุบัน และเป็นกรรมการแผนกธรรมศาสตร์มูลนิธิ "อานันทมหิดล" ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นกรรมการหน่วยวิทยากรของกระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกรรมการปรับปรุงงานศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นประธานกรรมการจัดหาสถานที่ทำการศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์ ในด้านการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณาอนุสัญญาต่าง ๆ ของกระทรวงต่างประเทศ ทั้งเคยเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุมเพื่อทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ และในการประชุมกฎหมายแห่งโลก ครั้งที่ ๑๐ ณ เมืองเซาเปาโล ประเทศบราซิล เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๔

นายบัญญัติ สุขีวะ ได้เป็นผู้บรรยายในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นผู้บรรยายวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป คณะพาณิชย
ศาสตร์และการบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๔ และ ๒๕๐๙ วิชาค้ำประกัน แผนกนิติศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๕ วิชาประวัติศาสตร์กฎหมาย กฎหมายระหว่างประเทศ
คณะนิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๐ และ ๒๕๑๑ วิชาประกันภัย ตั้งแต่ ๒๕๑๒ ถึง พ.ศ.
๒๕๑๘ นิติกรรมและสัญญา พ.ศ. ๒๕๑๙ วิชาทรัพย์สิน ตั้งแต่ ๒๕๒๐ ถึง พ.ศ.
๒๕๒๓ วิชาประวัติศาสตร์กฎหมายสากลในชั้นปริญญาโทของบัณฑิตวิทยาลัย
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ จนถึง พ.ศ. ๒๕๒๓

ในสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

เป็นผู้บรรยายวิชาทรัพย์สิน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ จนถึงปัจจุบัน และวิชาที่ดิน
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๓ จนถึงปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะนิติศาสตร์

เป็นผู้บรรยายวิชาทรัพย์สิน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๑ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๕ และ
พ.ศ. ๒๕๑๙ จนถึง พ.ศ. ๒๕๒๓ วิชาประกันภัย พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๗
วิชาพยาน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ ถึง ๒๕๑๙ วิชากฎหมายอาญาพิสดารในชั้นปริญญา
โท ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เป็นผู้บรรยายวิชาทรัพย์สิน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ จนถึง พ.ศ. ๒๕๒๓

นอกจากนี้ นายบัญญัติ สุขีวะ ยังเป็นผู้บรรยายวิชาพยานที่โรงเรียน
นายทหารเหล่าพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ จนถึงปัจจุบัน

ส่วนในด้านงานเขียนของนายบัญญัติ สุขีวะ ปราบกฏดังนี้ คือ คำอธิบาย
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน และคำอธิบายประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยประกันภัย

บทความในหนังสือดุลพາห มีตามลำดับดังนี้

ความผิดฐานฆ่าคนตายตามกฎหมายอังกฤษ, การทำสัญญาในอังกฤษ, การฟ้องคดีอาญาในศาลอังกฤษ, สิ่งพลอยได้จากการดูงานของข้าพเจ้า, ทรัสต์, ความรับผิดชอบในการทำละเมิด, สัญญาห้ามประกอบอาชีพหรือการค้าแข่งขัน, การตีความเอกสาร, ยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย, การรับฟังข้อเท็จจริงในคดีอื่น, อันเนื่องมาแต่ ๒๙๙, คำบรรยายผลงานของกระทรวงยุติธรรม, กระทรวงยุติธรรมและศาลของอเมริกา, การประสานงาน, ข้อสังเกตหลังจากที่ประชุม ก.ต., และ ข้อสังเกตในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานและการเขียนคำพิพากษา,

บทความในหนังสือบทบัณฑิตย มีดังนี้ เอกเทศสัญญาทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ, ประมาท, การฟ้องคดีเกี่ยวกับฝ่ายบริหาร, คำสั่งระหว่างพิจารณา, ศาลฎีบ้าน, สืบแก้ไขเอกสาร, หมิ่นประมาท, ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับหน้าที่นำสืบในคดีแพ่ง, วันกระทำผิดของบุกรุก, ข้อสัญญาที่กำหนดขึ้นฝ่ายเดียว, เครื่องหมายการค้า, ที่ดินมือเปล่าและส่วนควบ, แง่คิดจากมาตรา ๑๒๙๙, ที่ดินมือเปล่า, ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล,

และมีบทความเรื่อง “การจำยอม” และ “ร้องขัดทรัพย์” ที่ลงพิมพ์ในหนังสือนิติศาสตร์ วารสารคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นอกจากนี้บทความที่ลงพิมพ์ในหนังสือวารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีอีก ๓ เรื่อง คือ “การกระทำตามคำสั่งของเจ้านักงาน”, “การแสดงเจตนาของนิติบุคคล”, “การโอนกรรมสิทธิ์ในสัญญาซื้อขาย”

บทความที่ลงพิมพ์ในหนังสืออื่น ๆ เช่น “การเป็นตัวแทน” ลงพิมพ์ในหนังสือนิติประยุกต์ พ.ศ. ๒๕๐๙, “แนวการตีความกฎหมายภาษีอากรของศาล” ลงพิมพ์ในหนังสือสรรพากรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๑, และ “ที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว” ลงพิมพ์ในวารสารสมาคมธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๔๙๒	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓	เหรียญบรมราชาภิเษก (เงิน)
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๙๔	จตุรตถาภรณ์ช้างเผือก
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๙๙	ตรีตราภรณ์มงกุฎไทย
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๗	ตรีตราภรณ์ช้างเผือก
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๐	ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๒	ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๒	เหรียญจักรพรรดิมาลา
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๔	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๕	ตติยจุลจอมเกล้าพิเศษ
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๗	ประถมาภรณ์ช้างเผือก
วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๘	ตติยจุลจอมเกล้า
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๙	มหาวชิรมงกุฎ
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๒	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก

ในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ท่านได้กล่าวว่าชีวิตในการรับราชการของท่านค่อนข้างจะราบเรียบไม่มีอุปสรรค เมื่อได้อนุปริญญาจากมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองแล้ว ก็ไปสอบเป็นจำศาลอยู่ประมาณ ๖ ปี จึงมาสอบเป็นผู้พิพากษา ตอนสำเร็จการศึกษาจากธรรมศาสตร์ ฯ มีอายุน้อยที่สุดในรุ่นเพียง ๑๙ ปี ๔ เดือน สมัยที่บรรจุเป็นผู้พิพากษา เรียกว่า ผู้พิพากษาในกระทรวงยุติธรรม ไม่มีผู้ช่วยผู้พิพากษา ผู้พิพากษาในกระทรวงสามารถพิจารณาพิพากษาคดีไปได้ สิ่งที่น่ารู้สึกว่ายากลำบากในการทำงาน ก็คือการเขียนคำพิพากษา แม้ปัจจุบันจะดำรงตำแหน่งเป็นประธานศาลฎีกา ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารและการปกครองคน ก็มีความรู้สึกว่าการเขียนคำพิพากษายากกว่าการปกครองคนมาก

ในเรื่องการวางตัวของผู้พิพากษา ท่านมีความเห็นว่า ต้องให้เหมาะสม ไม่มากไม่น้อยเกินไป ไม่ทำตัวให้คล่องเกินไปหรือเก็บตัวเกินไป การไปงานสังคมอย่าพยายามไปคนเดียว ถ้ามีใครเขาเชิญเราไปก็ไปทั้งศาลทั้งคณะ หากได้รับการขอร้องความช่วยเหลือเกี่ยวกับคดีจากคนสนิทคุ้นเคย ทางแก้ควรพูดกับเขาดี ๆ และบอกว่าจะให้ความเป็นธรรมอย่างเต็มที่ไม่ต้องเป็นห่วง แต่เวลาพิจารณาคดีจริง ๆ ก็พิจารณาแต่เฉพาะความเป็นธรรมตามท้องสำนวนเท่านั้น อย่างนำเอาคำขอร้องมาพิจารณาด้วย

ความภูมิใจในชีวิตนั้น เมื่อได้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ท่านรู้สึกภูมิใจมาก แต่สิ่งที่ภูมิใจที่สุดก็คือ การได้รับปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เพราะเรียนหนังสือที่นั่น จบที่นั่น และเป็นอาจารย์อยู่ที่นั่นอีกด้วย

คติชีวิตของท่าน คือ “เกียรติยศ ศักดิ์ศรี สำคัญยิ่งกว่าเงิน”